

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۰/۰۳/۱۹

محمد عارف رسولي

له کرونا وایرس وبا سره مسؤلانه،

ملي او علمي مبارزه

د کرونا وایرس ناروغي د خدای له هېواده لېرې کړي. که خدای مکره نوره خوره شي او زیات افغانان ونیسي زموږ د روغتیايي سیستم د کمبښتونو، کمو وسیلو او امکاناتو، په روغتیايي مرکزونو کې د مقرراتو د کمزوري تنفیض، زموږ د خلکو د حفظ الصحی په عاداتو او امکاناتو کې کمبښتونه او په خاصه توګه د روغتیايي مرکزونو د خطرناکو ککړو ضایعاتو مدیریت او د مقرراتو پلي کولو کلتور مو خورا کمزوری دی، نو د ساري وبا کنترول به زموږ په شرایطو کې خورا ګران کار وي. زما موخه دا نه ده چې وېره خپره کړم خو غواړم خلک د غفلت په وړاندې حساس کړم. لکه چې وایي چې دښمن که کمزوری هم وی تیارې د زمري ورته په کار ده.

دلته د حضرت عمر فاروق رض د تدبیر یادونه اړینه بولم چې کله له شامه چېرې چې وبا خوره وه بېرته راوګرځېده، نورو صحابه په ځانګړي توګه ابو عبیده بن جراح رض ورته وویل چې ایا ته د الله تعالی له تقدیره تښتي، ده مبارک ورته وویل چې هو د الله تعالی له تقدیره د الله تعالی تقدیر ته پناه وړم. نو باید پوه شو له وبا سره توکي او خرافاتي نظر نه علمي او نه دیني توجیه لري. نو د روغتیايي چارواکو، نورو اړوندو دولتي ادارو، ملا امامانو، لیکوالانو، مدني فعالانو او ټولو لوستونکو پام لاندې ټکو ته راوړوم.

په راتلونکو ورځو کې به دولت له مرسته کوونکو نړیوالو موسسو او په ځانګړي توګه له نړیوال بانک څخه پوره بودجه ترلاسه کړي خو زموږ د روغتیا وزارت، صحي کارکوونکي او دولت یې باید سمه په کار واچوي، ملت ورسره مرسته او ورباندې نظارت هم وکړی تر څو له دې امکاناتو سمه ګټه واخلي. لاندې ټکي د پام وړ بولم:

1. کرونا وبا توکي نه دي، تر مور شتمن، د ښه روغتیايي سیستمونو لرونکي ملتونه یې له سترو ناوړینو سره مخ کړي دي. نو زموږ ټول ملت که هغه دولتي چارواکي دي، سیاسيون دي، د دولت وسلوال مخالفین دي، په دولت کې او یا ورته بهر دي، ټولو ته په کار ده چې په دې ملي مهم کمپاین او ارمان کې چې له کرونا وبا نجات دی یو بل ته لاس ورکړي.

2. د نړیوال روغتیايي سازمان WHO مقررات لکه (WHO Guideline Feb 12, 2020) او د دې سازمان د نورو اړوندو ستندردونو په بنسټ د هېواد په ټولو ژبو، په عام فهمه توګه د حفظ الصحی مقررات د اړوندو کارپوهانو په مرسته جوړ کړي او د مختلفو ټولنیزو ګروپونو لکه روغتیايي کار کوونکي، ناروغانو او د هغوی کورنیو، عامو خلکو، کورنیو او نورو لپاره تیار، تصویب او له مختلفو لارو لکه ټولنیزو رسنیو، ټلويزیون، پسترونو او نورو له لارې ورسوي او وخت په وخت یې نوي کړي. زه یقین لرم چې دا کار کېږي.

3. د روغتیايي او حفظ الصحی ځاني او محیطي مقرراتو د پوره پلي کولو لپاره د اړوندو ستندردونه رامنځته کړي او دا ستندردونو په مرسته دې دا مقرراتو د ټولو ګروپونو په واسطه په کلک هوډ، دیني او وطني مسولیت سره پلي شي.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

4. د وضع شوو مقرراتو پلي کول د دې مسلکي او ترېن شوو کسانو يا څارونکو په مرسته د ټاکلو شاخصونو (Indicators) په مرسته نظارت او ور ارزول شي تر څو له پلي کولو يې ډاډ تر لاسه شي، کمبټونه د په شفافه توگه مسولو چارواکو ته راپور ورکړل شي، تېروتنې د طبيعې وبلل شي او په شفافه توگه سره له راغلو اصلاحاتو سره په رسنيو کې شريک شي، تر څو د مقرراتو پلي وکول په عادت او ووري او کمبټونه زر اصلاح شي.

5. په لابراتوارونو، د قرنطين ځايونو او نورو اړوندو ځايو کې د وظيفوي خونديتوب ((OHS مراعات لپاره روښانه مقرري جوړې او د پلي کولو لپاره تربېنگ ورکړ شي او په مراعات يې نظارت وشي.

6. د طبي فاضله موادو اچول په ځانگړو رنگ لرونکو باطله دانېو (Bins) کې، داسې چې تېز شيان لکه سرنج او نور په يوه باطله دانې کې او کارول شوي پخته، وينه، د بدن مايعات، او نور په بله باطله دانې کې واچول شي، بيا د اړونده ضد عفوني موادو په واسطه کم خطر شوي، يوې خونې ته راټول، په خاصو شرايطو او خوندي توگه داسې اخري ځای ته يوړل شي چې له نورو د ښاروالۍ له عادي ضايعاتو سره گډ نه شي، تر څو د دې مضرو ضايعاتو مقدار لا نور زيات نه شي، تر څو يې خلک له ضرره خوندي شي او څښ کرل شي. البته د دې لپاره هم د نړيوال روغتيايي سازمان ځانگړي مقررات بايد مراعات شي.

7. د روغتيا وزارت به د نړيوالو مرسته کوونکو موسسو له نړيوال بانک په مرسته د چاپېريال ساتنې او ټولنيزو اغيزو د مديريت يو چوکاټ چې اوس شتون لري تر يوې مياشتې پورې نوي کړي او هم به د دې سند ضميمه د طبي ضايعاتو د مديريت شته پلان هم نوي کړي تر څو د کرونا يا کووید 19 د طبي مضرو ضايعاتو و ننگونو ته ځواب ووايي

8. بايد پوه شو چې بېوزله، په نورو نارغيو اخته او هغوی چې روغتيايي اسانتياوو ته لاسرسی کم لري د کرونا په وړاندې زيات زيان منونکي دي. خو د دوی ستونزه دلته د ټول ملت ستونزه هم ده او که دوی ورباندې اخته کېږي شتمن هم نه بچ کېږي. نو بايد ورته سمه پاملرنه وشي.

9. د کرونا د وبا په هکله زياتې غير علمي او له دين سره په ټکر کې انگېرنې شته چې د عامه پوهاوي له لارې بايد اصلاح شي. د دې لپاره د خپل دين له ارشاداتو سره سم چې نظافت او پاکي ده، د خولې او پوزې وينځل او پاک ساتل، دعا، په الله تعالی توکل، صبر او له نورو سره د رښتيني انسان او مسلمان په توگه مرسته او تر څنگ يې د روغتيايي کارپوهانو او نړيوالو اړوندو سازمانونو د لارښوونو سره سم ځان عيارول خاص اهميت لري او بايد ورته پام وکړو.

10. که خدای مه کړه دا ناروغي او وبا دوام وکړي دولت او د روغتيا وزارت به د نړيوالو موسسو په مرسته د عامه پوهاوي زيات تبليغاتي پروگرامونه د رسنيو له لارې په کار واچوي تر څو عام ولس له دې وبا سره د مبارزې په ټولو اړخونو پوه شي او خپله دنده وپېژني. خو مور پوهېږو چې زموږ زيات نالوستي، بېوزلي او گوښه خلک به دې تبليغاتو سم لاسرسی ونه لري او نه به سمه گټه ورته اخيستلی شي. نو د رسنيو، راډيو، ټلويزيونو، ليکوالانو، رضاکارانو مدني ټولنو، ملا امامانو او نورو خپرو خلکو دنده ده چې دا تبليغات د افغاني ټولني تر محرومو پارکيو پورې هم ورسوي، تر څو د کرونا سره په مجادله کې د يوه مهذب ملت په توگه سر راپورته کړو او نجات ومومو.

11. بايد پوه شو چې که له بېوزلو سره په هرڅه کې مرسته کوو نو د خپل ديني او وطني فريضې د ادا کولو تر څنگ د خپل ځان، خپل اولاد، کورنۍ، کوڅې، ټول افغان ولس او د الله تعالی له مخلوق سره هم بنده کوو. مور که هر څومره په کور کې ځان قرنطين کړو خو اړيو بهر ته د سودا، صحي معايناتو او نورو لپاره لار شو، مور تر پايه له خپلو دوستانو او ټولني ځان يو مخ نه شو گوښه کولی اړ کېږو به د اړتيا په وخت د دوستانو خبر واخلو.

12. يوه بله مهمه خبره داده چې زموږ هر يو کس خپل ايمان او وطني دين ادا کړي، له چارواکو، روغتيايي کارکوونکو د روڼوالي، حساب ورکولو او د مسوليت د احساس غوښتنه وکړو، ښه او خادم چارواکي چې شپه او ورځ له زياتو خطرونو سره سره يې خپل سرونه په لاس کې نيولي دي او د خپلو خلکو خدمت کوي ستاينه وکړو، د خپلو ملي اتلانو په څېر يې و نازوو او هغو کسانو ته چې کمکاره او تنبل دي د اصلاح توصيه وکړو. خو هو! مفسدين او له ملي امکاناتو څخه ناوړه گټه اخيستونکي بايد رسوا کړو او په مختلفو لارو لکه ټولنيزو رسنيو او نورو يې له مستندو شواهدو سره ملت وروپېژنو.

13. له ويا سره ترلې د احتكار خيانت نېردي تر او لري. په خواشينۍ سره زموږ امامان يوازې په عباداتو زيات تاكيد كوي او معاملات يې په خپلو ديني موعظو كې له پامه غورځولي دي. خو كه ديني نصوصو ته وگورو زياته برخه يې معاملات جوړوي. نو زموږ ملا امامانو، ليكوالانو، شنونكو او ليكوالانو ته اړتيا ده چې د اقتصادي مافيا، احتكار كوونكو بدو علمونو ته ملت ځير كړي، له دولته وغواړي چې په وړاندې يې زغم نه لري او د قانون منگولو ته يې وسپاري.

د يو هوسا، سوکاله او ويښ ملت په هيله!

عارف رسولي

د پاڼو شمېره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همكاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه كړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليكنيزې بنې پازوالي د ليكوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليكنه له راليرلو مخكې په ځير و لولئ